

_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
tarix fani o'qituvchisi

_____ning
20__-20__-o'quv yili 8-sinflar iqtidorli
o'quvchilar uchun
“TARIXSHUNOS” NOMLI

TO'GARAK
HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

MMIBDO‘ _____
20__-20__-o‘quv yilida iqtidorli o‘quvchilar uchun tuzilgan “Tarixshunos”
to‘garagining
ISH REJASI

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Buyuk geografik kashfiyotlar va ularning tarixiy ahamiyati.			
2.	Yevropaliklarning mustamlakalar uchun kurashi.			
3.	Yangi davr boshlarida G‘arbiy Yevropa mamlakatlarida ijtimoiy – iqtisodiy hayot.			
4.	Angliyada qirol hokimiyatining kuchayishi.			
5.	Fransiyada mutlaq monarxiya.			
6.	XVI – XVII asrlarda Rossiya.			
7.	Yevropada Uyg‘onish davri madaniyati.			
8.	Ilm – fan taraqqiyoti.			
9.	Angliyada fuqarolar urushi va uning oqibatlari.			
10.	Amerika Qo‘shma Shtatlarining tashkil topishi.			
11.	Buyuk fransuz burjua inqilobi va monarxiyaning tugatilishi			
12.	XVI – XVIII asrlarda Germaniya imperiyasi.			
13.	Rossiya imperiyasining tashkil topishi.			
14.	XVI – XVIII asrlarda Hindiston.			
15.	XVI – XVIII asrlarda Xitoy.			
16.	XVI – XVIII asrlarda Yaponiya.			
17.	XVI – XVIII asrlarda Usmoniylar imperiyasi (Turkiya).			
18.	XVI – XVIII asrlarda Eron.			
19.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Buyuk Britaniya.			
20.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Germaniya va Italiya.			
21.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Rossiya imperiyasi.			
22.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Amerika Qo‘shma Shtatlari.			
23.	Lotin Amerikasi xalqlarining milliy-ozodlik kurashi.			
24.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Hindiston			
25.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Xitoy.			
26.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Yaponiya.			
27.	XVI-XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Koreya.			
28.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Usmoniylar imperiyasi.			
29.	XVI – XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Afg‘oniston.			
30.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Eron.			
31.	XIX asrning 70-yillarigacha bo‘lgan davrda Afrika xalqlari.			

32.	Yevropada XIX asrning 70-yillarigacha bo'lgan davrda ijtimoiy-siyosiy ta'limotlar.			
33.	Ilm-fan taraqqiyoti.			
34.	Adabiyot va san'at.			

Sana: “ ” 20 __-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Buyuk geografik kashfiyotlar va ularning tarixiy ahamiyati.

Mashg‘ulotning maqsadlari:

1. **Ta‘limiy maqsad:** O‘quvchilarga buyuk geografik kashfiyotlar haqida umumiy ma‘lumot va tushuncha berish.

2. **Tarbiyaviy maqsad:** O‘quvchilarni Vatanga, fanga muhabbat ruhida tarbiyalash.

3. **Rivojlantiruvchi maqsad:** O‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish.

Mashg‘ulot turi: Aralash.

Mashg‘ulotda qo‘llaniladigan metodlar:

Savol – javob metodi.

Mashg‘ulotda foydalaniladigan jihozlar:

Xarita, darslik, bo‘r.

MASHG‘ULOTNINGNING BORISHI:

I bosqich: Mashg‘ulotni tashkil qilish jarayoni:

a) O‘quvchilar bilan salomlashish.

b) Sinf xonasining darsga tayyorligini kuzatish.

s) O‘quvchilar davomatini aniqlash.

II bosqich: O‘tilgan va uyga berilgan mavzuni so‘rash, takrorlash jarayoni:

Uyga berilgan vazifa savol – javob orqali aniqlanadi:

1. “Yangi tarix” davri nechanchi asrlarni o‘z ichiga oladi?

2. Olimlar G‘arbiy Yevropa va Shimoliy Amerikada shakllangan jamiyatni qanday jamiyat deb ataganlar?

3. “Kapitalistik jamiyat” tushunchasiga ta‘rif bering.

III bosqich: Yangi mavzu mazmunini tushuntirish jarayoni:

“Buyuk geografik kashfiyotlar” atamasi XV asr oxiri – XVII asr o‘rtalarida yevropalik sayyohlar tomonidan amalga oshirilgan yirik geografik kashfiyotlarga nisbatan qo‘llaniladi. Geografik kashfiyotlar esa odamlar uchun shu vaqtgacha noma‘lum bo‘lgan yangi yerlarning qidirib topilishidir. XV asr oxiridan boshlab quyidagi omillar buyuk geografik kashfiyotlarning amalga oshirilishiga sabab bo‘ldi.

Birinchidan, XV asr oxiri – XVI asr boshlariga kelib, Yevropada tovar ishlab chiqarish yuqori sur‘atlarda o‘sa boshladi. Bu esa xomashyoga bo‘lgan talabni oshirib yubordi.

Ikkinchidan, quruqlikdan va O‘rta Yer dengizi orqali o‘tadigan savdo yo‘llari, shu jumladan, Buyuk Ipak yo‘li ustidan nazorat Yevropa mamlakatlarining asosiy raqibi bo‘lgan Usmoniylar imperiyasi (Turkiya) qo‘liga o‘tib ketganligi sababli bu yo‘llar yevropalik savdogarlar uchun xavfli bo‘lib qoldi.

Binobarin, endi yevropaliklar oldida yangi dengiz savdo yo‘llarini ochish tarixiy zaruratga aylandi. Ularda dengiz savdo yo‘llarini ochishga imkon beruvchi zamonaviy kemalar va harbiy qurollar ham mavjud edi. Bundan tashqari, dengizda kompasdan foydalanish, astrolyabiya (usturlab) ixtiro qilinganligi, shuningdek, italiyalik olim P.Toskanelli yerning dumaloqligi haqidagi ta‘limotdan kelib chiqib, dunyo xaritasini yaratganligi ham katta ahamiyatga ega bo‘ldi.

IV bosqich: Yangi mavzuni mustahkamlash, amaliy va mustaqil ishlar bajarish jarayoni:

Yangi mavzu savol – javob orqali mustahkamlanadi:

1. “Buyuk kashfiyotlar” atamasiga izoh bering.

2. Qanday omillar buyuk geografik kashfiyotlarga sabab bo‘ldi?

3. Dengiz savdo yo‘llarini ochish ishiga boshchilik qilgan X.Kolumb va F.Magellan haqida nimalarni bilasiz?

V bosqich: Mashg‘ulotga yakun yasash, baholash metodlari:

Mashg‘ulot yakunlanadi va darsda faol qatnashgan o‘quvchilar bilimi besh ballik tizimda baholanadi.

VI bosqich: Uyga vazifa berish:

Uyga vazifa o‘tilgan mavzuni o‘qib, mazmunini so‘zlab berish topshiriladi.

Maktab MMIBDO‘ _____ Sana _____ 20 __yil

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Yevropaliklarning mustamlakalar uchun kurashi.

Mashg‘ulotning maqsadlari:

1. **Ta’limiy maqsad:** O‘quvchilarga mustamlakalar uchun kurash haqida umumiy ma’lumot va tushuncha berish.

2. **Tarbiyaviy maqsad:** O‘quvchilarni Vatanga, fanga muhabbat ruhida tarbiyalash.

3. **Rivojlantiruvchi maqsad:** O‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish.

Mashg‘ulot turi: Aralash.

Mashg‘ulotda qo‘llaniladigan metodlar: Savol – javob metodi.

Mashg‘ulotda foydalaniladigan jihozlar: Xarita, darslik, bo‘r.

MASHG‘ULOTNINGNING BORISHI:

I bosqich: Mashg‘ulotni tashkil qilish jarayoni:

a) O‘quvchilar bilan salomlashish.

b) Sinf xonasining darsga tayyorligini kuzatish.

s) O‘quvchilar davomatini aniqlash.

II bosqich: O‘tilgan va uyga berilgan mavzuni so‘rash, takrorlash jarayoni:

Uyga berilgan vazifa savol – javob orqali aniqlanadi:

1. “Buyuk kashfiyotlar” atamasiga izoh bering.
2. Qanday omillar buyuk geografik kashfiyotlarga sabab bo‘ldi?
3. Dengiz savdo yo‘llarini ochish ishiga boshchilik qilgan X.Kolumb va F.Magellan haqida nimalarni bilasiz?

III bosqich: Yangi mavzu mazmunini tushuntirish jarayoni:

Buyuk geografik kashfiyotlar ayni paytda Yevropa davlatlarining mustamlakachilik siyosati uchun ham yo‘l ochdi. Ispaniya bayrog‘I ostida yangi ochilgan yerlar Ispaniya qirolining mulki deb e‘lon qilindi. Shu tariqa Yevropa davlatlarining mustamlakachilik siyosati boshlandi. Mustamlakachilar bosib olgan hududlarda paxta va shakarqamish ekinzorlari barpo etildi.

1512-yilda Ispaniya qirol mahalliy hindularni qulga aylantirishni taqiqlovchi qonun chiqargan bo‘lsada, u mahalliy aholini shafqatsiz ekspluatatsiya qilishning oldini ololmadi. Shafqatsiz ekspluatatsiya va yevropaliklar orqali tarqalgan turli yuqumli kasalliklar tufayli ularning soni keskin kamayib ketdi. Mustamlakachilar XVI asr o‘rtalaridan boshlab Afrikada yashovchi aholini qullarga aylantirib, Amerikaga olib kela boshladilar. Tekin ishchi kuchiga ega bo‘lgan mustamlakachilar 1510-yilda boshlab konkista siyosatini yurita boshladilar. Bu jarayon XVII asrning o‘rtalarigacha davom etdi.

XVI asrning birinchi yarmida Kolumbiya, Ekvador, Peru va Boliviya, keyinchalik esa Chili hamda Argentina hududlari zabt etildi.

1679-yilda Ispaniya amerika sivilizatsiyasining markazi bo‘lgan Mayya davlati (bugungi Meksika) hududlarini to‘la bo‘ysundirdi.

IV bosqich: Yangi mavzuni mustahkamlash, amaliy va mustaqil ishlar bajarish jarayoni:

Yangi mavzu savol – javob orqali mustahkamlanadi:

1. Yevropa davlatlarining mustamlakachilik siyosatiga sabab bo‘lgan omillarni qayd eting.
2. Ispaniya Markaziy va Janubiy Amerikani qay tariqa mustamlakaga aylantirgan?
3. Mustamlakachilar Amerika mahalliy aholisi – hindularga nisbatan qanday siyosat qo‘llaganlar?

V bosqich: Mashg‘ulotga yakun yasash, baholash metodlari:

Mashg‘ulot yakunlanadi va darsda faol qatnashgan o‘quvchilar bilimi besh ballik tizimda baholanadi.

VI bosqich: Uyga vazifa berish:

Uyga vazifa o‘tilgan mavzuni o‘qib, mazmunini so‘zlab berish topshiriladi.

Maktab MMIBDO‘ _____ Sana _____ 20__yil

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____.To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Yangi davr boshlarida G‘arbiy Yevropa mamlakatlarida ijtimoiy – iqtisodiy hayot.

Mashg‘ulotning maqsadlari:

1. **Ta‘limiy maqsad:** O‘quvchilarga ijtimoiy – iqtisodiy hayot haqida umumiy ma‘lumot va tushuncha berish.

2. **Tarbiyaviy maqsad:** O‘quvchilarni Vatanga, fanga muhabbat ruhida tarbiyalash.

3. **Rivojlantiruvchi maqsad:** O‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish.

Mashg‘ulot turi: Aralash.

Mashg‘ulotda qo‘llaniladigan metodlar: Savol – javob metodi.

Mashg‘ulotda foydalaniladigan jihozlar: Xarita, darslik, bo‘r.

MASHG‘ULOTNINGNING BORISHI:

I bosqich: Mashg‘ulotni tashkil qilish jarayoni:

a) O‘quvchilar bilan salomlashish.

b) Sinf xonasining darsga tayyorligini kuzatish.

s) O‘quvchilar davomatini aniqlash.

II bosqich: O‘tilgan va uyga berilgan mavzuni so‘rash, takrorlash jarayoni:

Uyga berilgan vazifa savol – javob orqali aniqlanadi:

1. Yevropa davlatlarining mustamlakachilik siyosatiga sabab bo‘lgan omillarni qayd eting.

2. Ispaniya Markaziy va Janubiy Amerikani qay tariqa mustamlakaga aylantirgan?

3. Mustamlakachilar Amerika mahalliy aholisi – hindularga nisbatan qanday siyosat qo‘llaganlar?

III bosqich: Yangi mavzu mazmunini tushuntirish jarayoni:

Ruhoniy va zodagonlar yangi davr boshlarida G‘arbiy Yevropa mamlakatlarida jamiyatning hukmron tabaqalari bo‘lib qolaverdilar.

Ayni paytda zodagonlar tarkibida o‘zgarish yuz berdi. Endilikda ular ichida savdo – sotiq va tadbirkorlik bilan shug‘ullanuvchilar ham shakllandi. Zodagonlarning ba‘zilari savdo kompaniyalarining aksiyadorlariga aylandilar. Ayrimlari esa hukumatdan turli soliq yig‘imlarini yig‘ib olish huquqini sotib oldilar.

Endi zodagonlarning ko‘pchiligi ishlab chiqarishda yollanma mehnatdan foydalanadigan bo‘ldilar. Ular o‘z qo‘rg‘onlarida sanoat korxonalarini ham tashkil etganlar va savdo – sotiq ishlari bilan shug‘ullanganlar. Bunday zodagonlar yangi zodagonlar deb atalgan.

Shuningdek, burjuaziyani soni va uning jamiyatdagi nufuzi ortib bordi. Bu hodisa ichki va tashqi savdoda shaharlar mavqeyining tobora yuksalib borganligi oqibati edi.

XVII asr o‘rtalariga kelib savdogar (negosiant) va bank egalari burjuaziyani yuqori qatlamiga aylandilar. Jamiyat rivojlanishi bilan yollanma ishchilarning soni ham ortib bordi. Shunday bo‘lsada, XVI – XVII asrlarda butun aholining katta qismini dehqonlar tashkil etardi.

IV bosqich: Yangi mavzuni mustahkamlash, amaliy va mustaqil ishlar bajarish jarayoni:

Yangi mavzu savol – javob orqali mustahkamlanadi:

1. Yangi davrda aholi tarkibida qanday o‘zgarishlar yuz berdi?

2. Yangi zodagonlar kimlar edi va ular avvalgi zodagonlardan qaysi jihatlari bilan farq qilgan?

3. Qanday omillar jahon savdosining rivojlanishiga sabab bo‘ldi?

4. Manufaktura ishlab chiqarishi borasida qanday o‘zgarishlar yuz berdi?

V bosqich: Mashg‘ulotga yakun yasash, baholash metodlari:

Mashg‘ulot yakunlanadi va darsda faol qatnashgan o‘quvchilar bilimi besh ballik tizimda baholanadi.

VI bosqich: Uyga vazifa berish:

Uyga vazifa o‘tilgan mavzuni o‘qib, mazmunini so‘zlab berish topshiriladi.

Maktab MMIBDO‘ _____ Sana _____ 20__yil

vab-saytimiz: Zokirjon.com

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

**tarix fanidan 8-sinf iqtidorli o'quvchilarga
34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun
telegramdan yozing.**

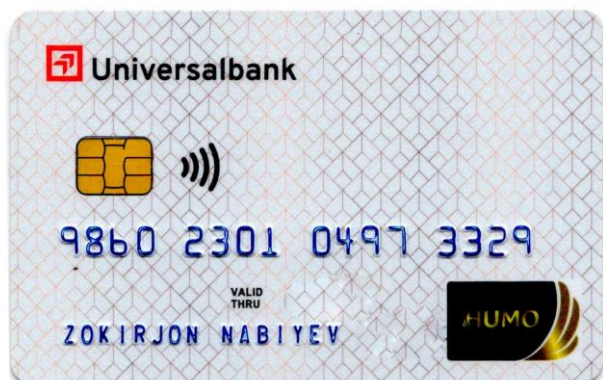
Narxi: 15 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.